

Sygn. akt III KRS 35/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 sierpnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Halina Kiryło (przewodniczący)

SSN Zbigniew Korzeniowski (sprawozdawca)

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z odwołania B. P.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa Nr ...2014 z dnia ... 2014 r. w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Apelacyjnego, ogłoszonym w Monitorze Polskim z udziałem B. N.

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 27 sierpnia 2014 r.,

uchyla zaskarżoną uchwałę w odniesieniu do B. N. oraz B. P. i w tym zakresie sprawę przekazuje Krajowej Radzie Sądownictwa do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

Krajowa Rada Sądownictwa po wyborze z kilkunastu kandydatów uchwałą nr .../2014 przedstawiła Prezydentowi RP z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Apelacyjnego M. B. sędziego Sądu Okręgowego oraz B. N. W uzasadnieniu uchwały podano, że w postępowaniu

poprzedzającym uchwałę Zespół członków Rady ocenił, że zebrane materiały nie były wystarczające do zajęcia stanowiska w odniesieniu do kandydatury B. N. i dlatego zaproszono ją na rozmowę, po której oceniono, że zebrane materiały są wystarczające do zajęcia stanowiska w sprawie. Rada uznała, że za jej kandydaturą przemawiają wnioski płynące z opinii sędziego wizytatora i dorobek naukowy oraz doświadczenie zdobyte w pracy w [...]. Kandydatka studia prawnicze ukończyła w 1993 r. Egzamin sędziowski zdała z oceną bardzo dobrą. Rozpoczęła pracę naukową i w 2010 r. otrzymała tytuł doktora habilitowanego nauk prawnych. W 2001 r. związała się z [...] jako asystent ekspert. Jej zainteresowania koncentrują się wokół problematyki prawno-karnej w powiązaniu z prawem konstytucyjnym i prawem europejskim. Odbывała staże naukowe za granicą. Od marca 2012 r. jest wykładowcą Krajowej Szkoły [...]. Kandydatka jest autorytetem w kwestiach odnoszących się do międzynarodowego obrotu w sprawach karnych. Uzyskała rekomendacje sędziów [...]. Kolegium Sądu Apelacyjnego oceniło kandydatkę jednogłośnie pozytywnie. W uzasadnieniu uchwały Rady pierwotnie podano, że Zgromadzenie Przedstawicieli Sędziów Apelacji [...] dało jej 15 głosów „za” przy 88 głosach „wstrzymujących się”. Zostało to sprostowanie zarządzeniem Przewodniczącego KRS z ... 2014 r. jako oczywista omyłka pisarska, w ten sposób, iż wpisano, że Zgromadzenie Przedstawicieli Apelacji [...] oddało 15 głosów „za” przy 88 głosach „przeciw”. W ocenie Rady, pozostali kandydaci nie wykazali się takimi osiągnięciami i przymiotami jako ocenieni najwyżej kandydaci. „Ogólna ocena kwalifikacji tych osób, obejmująca posiadane doświadczenie zawodowe, opinie wizytacyjne i służbowe na temat ich pracy, nie są w przypadku tych Kandydatów tak dobre”, jako ocena kwalifikacji sędziego M. B. oraz B. N., która w drugim głosowaniu uzyskała od Rady 9 głosów „za”, 1 głos „przeciw”, przy 6 głosach „wstrzymujących” się.

Uchwałę Rady w części dotyczącej B. N. zaskarżyła sędzia Sądu Okręgowego B. P., której kandydatura nie została przedstawiona z wnioskiem o powołanie na stanowisko Sędziego Sądu Apelacyjnego. Zarzuciła naruszenie: 1) art. 2, 32 ust. 1 i art. 60 Konstytucji przez niezastosowanie przy ocenie kandydatów reguł i kryteriów awansu, które korelowałyby z zasadami równego dostępu do służby publicznej, równego traktowania oraz zasad demokratycznego państwa

prawa urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej bez stosowania dyskryminacji, konsekwencją czego jej kandydatura nie została przedstawiona do powołania; 2) art. 35 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa przez: - całkowite zaniechanie i niedokonanie oceny jej kwalifikacji, - pominięcie opinii Kolegium Sądu Apelacyjnego i oceny Zgromadzenia Przedstawicieli Sędziów Apelacji [...], - niezastosowanie kryteriów oceny przy ustalaniu kolejności kandydatów na liście kandydatów rekomendowanych przez nieuwzględnienie opinii Kolegium Sądu Apelacyjnego oraz oceny Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Sądu Apelacyjnego, a oparcie rozstrzygnięcia na przesłance poza ustawowej jaką jest prezentacja kandydata podczas rozmowy z członkami Zespołu KRS (autoprezentacja); 3) art. 33 ust. 1 i 2 ustawy o KRS przez brak wszechstronnego rozważenia sprawy: - brak porównania (zestawienia) ocen i kryteriów ustawowych przyjętych wobec kandydatki rekomendowanej z ocenami i kryteriami ustawowymi zastosowanymi wobec kandydatury skarżącej; - naruszenie swobodnej oceny kandydatów przez brak jakiegokolwiek konfrontacji danych dotyczących skarżącej z danymi zastosowanymi przez Radę wobec kandydatury osoby przedstawionej Prezydentowi, pozwalającej na twierdzenia, iż ich ocena nie tak dobra jako ocena rekomendowanej kandydatki; 4) art. 42 ust. 1 ustawy o KRS przez brak uzasadnienia niepowołania skarżącej uniemożliwiający jakąkolwiek kontrolę.

Odpowiedzi na odwołanie złożyli Krajowa Rada Sądownictwa oraz B. N., wnosząc od oddalenie odwołania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

1. Odwołanie uzasadnia uchylenie uchwały w części opisanej w sentencji, gdyż na obecnym etapie nie można stwierdzić, iż nie jest zasadny zarzut naruszenia zasady równego traktowania i równego dostępu do służby publicznej. Wstępnie należy stwierdzić, że kontroli podlega tylko uchwała, a nie późniejsza odpowiedź na odwołanie Przewodniczącego Krajowej Rady Sądownictwa złożona w jej imieniu. Uwaga ta wynika z tego, że organem decydującym w kwestii spornej jest Rada, dlatego odpowiedź na odwołanie nie zastępuje kolegioidalnej uchwały, tym bardziej przez eksponowanie dodatkowych argumentów, które nie zostały ujęte w

uchwale. W szczególności odwołanie się do określonej formuły uzasadniania uchwał Rady, koncentrującej się na osobach przedstawianych z wnioskiem o powołanie (wskazano na wyrok Sądu Najwyższego z 15 stycznia 2013 r., III KRS 33/12) nie usprawiedliwia mankamentów procedowania i przyjętej oceny, jeżeli mogą być uznane za istotne. Pominięcie w uzasadnieniu uchwały indywidualnego omówienia i rozważenia kandydatów nieprzedstawionych z wnioskiem o powołanie może być dopuszczalne przy wielości kandydatów, gdy ich nieprzedstawienie nie budzi wątpliwości. Taka sytuacja nie zachodzi w przypadku odwołującej się, jako że zasadnie zarzuca, iż uzasadnienie uchwały w tej części jest lakoniczne.

2. Punktem wyjścia (ciężkości) jest pominięcie w uchwale (w uzasadnieniu) oceny właściwego zgromadzenia ogólnego sędziów. Założenie, że przesłanki oceny kandydatów nie mają z góry ustalonej gradacji ich ważności i w każdym postępowaniu inne z tych przesłanek mogą mieć znaczenie decydujące koliduje z art. 35 ustawy o KRS, gdyż zakres swobody Rady na tym polu nie jest nieograniczony. Jeżeli przepis stanowi o obowiązku uwzględniania określonych kryteriów, to znaczny, że organ powinien liczyć się z tym kryterium (mieć je na względzie, brać pod uwagę). Uprawnione jest również stwierdzenie, że w art. 35 ust. 2 ustawy zawarta jest reguła równowagi kwalifikacji i poparcia środowiska sędziowskiego (zgromadzenia ogólnego sędziów). Już tylko w aspekcie formalnym kwestia wyników głosowania właściwego zgromadzenia ogólnego sędziów nie została przedstawiona i oceniona w uchwale. W aspekcie materialnym nie byłoby też uprawnione zapatrywanie, że skoro to Rada ostatecznie decyduje o przedstawieniu kandydatów z wnioskami o powołanie, to ocena właściwego zgromadzenia ogólnego sędziów nie ma istotnego znaczenia. Recz w tym, że nie chodzi o powołanie w ogóle na stanowisko sędziego, ale o powołanie sędziego do pełnienia funkcji w konkretnym sądzie (Monitor Polski z 2013 r., poz. 354). Istotne to jest zwłaszcza w sytuacji takiej jak w obecnej sprawie, gdy kandydowało wielu kandydatów i skrajnie różnie rozłożyły się wyniki głosowania (poparcia). Skarżąca zarzuca, iż różnica w głosowaniu na Zgromadzeniu Przedstawicieli Sędziów Apelacji [...] była znaczna na jej korzyść (55 głosów „za”). Natomiast kandydatka przedstawiona z wnioskiem o powołanie otrzymała o wiele mniejszą ilość głosów poparcia (15 głosów „za”) i niemałą liczbę głosów „przeciw”. Na tym tle późniejsze

sprostowanie uchwały Rady w tej części nie zmienia tego, że podany pierwotnie w uchwale wynik głosowania był oczywiście błędny. Nie jest sytuacją dobrą, gdy sprostowanie tego rodzaju „oczywistej pomyłki” w uchwale następuje dopiero po zwróceniu na nią uwagi przez innego kandydata odwołującego się od tej samej uchwały. Innymi słowy opinia środowiska sędziowskiego jest istotnym elementem składającym się na ostateczną ocenę (por. wyroki Sądu Najwyższego z 24 stycznia 2014 r., III KRS 242/13, z 15 stycznia 2013 r., III KRS 33/12, z 14 stycznia 2010 r., III KRS 24/09). Nie trzeba wszak uzasadniać tezy, że to sędziowie mają naturalną legitymację do oceniania w pierwszej kolejności umiejętności oraz zalet kandydatów do pełnienia funkcji w określonym sądzie.

3. Nie jest inaczej, gdy idzie o zarzut odwołania dotyczący braku należytej analizy oraz wyjaśnienia w uchwale, że kwalifikacje odwołującej się nie przeważają kwalifikacji kandydatki przedstawionej z wnioskiem o powołanie. Przykład sędziego B., który został przedstawiony z wnioskiem o powołanie, pokazuje, że przewaga w ocenie nie musi wynikać z osiągnięć naukowych, a nawet z pracy eksperckiej w [...]. Jeżeli punktem wyjścia jest obowiązek wszechstronnego wyjaśnienia sprawy, a więc także kandydaty odwołującej się, to z uchwały powinna wynikać przekonywująca odpowiedź na kwestię sformułowaną na wstępie. „Różne ścieżki” dojścia do funkcji sędziego nie niwelują różnic między kandydatami, ale też wcale *a priori* nie dowodzą, że osiągnięcia naukowe łączone z pracą merytoryczną zawsze przewyższają predyspozycje i przygotowanie zawodowe sędziego, zdobywane i utrwalane od początku pełnienia funkcji. Są też sędziowie, którzy pracą naukową łączą z orzekaniem, rozpoczynanym od sądów niższych instancji.

4. Problemem jest również zarzut wysłuchania tylko B. N. Wysłuchanie warunkuje „uzasadniony przypadek” (art. 33 ust. 2), poza tym wysłuchanie jest domeną Rady a nie jej zespołu. Jeżeli nie zachodzi uzasadniony przypadek, to wysłuchanie tylko jednej kandydatki może być jej swoistą „nobilacją”. Nie bez racji zarzuca się w odwołaniu, że wysłuchanie warunkował określony brak w zebranych materiałach, co też zespół przyjął za przyczynę wysłuchania, jednak nie wyjaśniono w uchwale czego ten brak dotyczył. Wprawdzie w regulaminie szczegółowego trybu działania Krajowej Rady Sądownictwa przyjęto, że również zespół może wysłuchać kandydata, ale wówczas Rada bazuje na opinii zespołu zamiast na samodzielnym

wysłuchaniu. Ponadto z dokumentów wynika, że zespół po wysłuchaniu generalnie wstrzymał się z rekomendacją dla kandydatki (3 głosy wstrzymujące się). Natomiast w głosowaniu przed Radą nie uzyskała wyniku przesądzającego jej wybór już w pierwszym głosowaniu.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w sentencji, stosownie do art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. w związku z art. 44 ust. 3 ustawy o KRS.